

Härryda kommun

Granskning av bokslut 2019-12-31

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
2. Måluppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning	3
2.1. God ekonomisk hushållning	3
2.2. Finansiella mål	4
2.3. Verksamhetsmässiga mål	4
2.4. Avstämning av balanskravet.....	5
2.5. Bedömning av måluppfyllelsen	5
3. Kommentar till resultaträkningen	6
3.1. Analys resultaträkning.....	6
4. Kommentar till balansräkning	7
4.1. Materiella anläggningstillgångar.....	7
4.2. Finansiella anläggningstillgångar.....	7
4.3. Exploateringsprojekt.....	7
4.4. Exploateringsbidrag.....	7
4.5. Avsättning för pensioner	8

1. Inledning

Vi har granskat kommunens årsredovisnings resultat- och balansräkningar med nothänvisningar, kassaflödesanalyser, driftsredovisning och investeringsredovisning.

Revisionen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Kommunen följer inte Lag om kommunal bokföring och redovisning kap 6 § 4, Pensionsutbetalningar. Kommunen redovisar 570,5 mnkr som avsättning i balansräkningen vilket i enlighet med lagstiftningen istället skall redovisas som en ansvarsförbindelse. Kommunen har i årsredovisningen på ett tydligt sätt upplyst om avsteget mot gällande lagstiftning och även lämnat upplysning om avstegets effekter på resultat- och balansräkning. Kommunens redovisning av pensioner innebär också att årets resultat är 25,0 mnkr högre redovisat än om lagen efterlevts. Vår bedömning är att den felaktiga redovisningen är av betydande storlek och att räkenskaperna därför inte ger en rättvisande bild, i enlighet med gällande lagstiftning, om inte rättelse sker.

Av årsredovisningen och i denna rapport framgår att kommunen gör ett antal avsteg från Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer. Beaktat detta är ändå vår bedömning att kommunen, med undantag av redovisning av pensioner, i allt väsentligt upprättat bokslut och årsredovisning enligt god redovisningssed.

Efter utförd revision avseende räkenskapsåret 2019 lämnas härmed följande bokslutsrapport där de väsentligaste iakttagelserna för en bedömning av kommunens bokslut år 2019 kommenteras. I denna rapport sammanfattas våra väsentligaste iakttagelser från granskningen i avvikelseform. Syftet med rapporten är att uppmärksamma förhållanden som bör åtgärdas samt att ge förslag till förbättringar. Baserat på de revisionsåtgärder som genomförts har inget framkommit som tyder på att det skulle föreligga väsentliga brister i kommunens interna kontroll. Observera att vår granskning av den interna kontrollen inte omfattat en fullständig genomgång i syfte att kartlägga alla tänkbara brister.

Rapporten har lästs av personalen på ekonomiavdelningen.

Granskningen har gjorts med utgångspunkt från det utkast till årsredovisning som erhållits den 19 februari 2020. I årsredovisningen redovisas ett resultat på 110,7 mnkr och ett eget kapital om 958,1 mnkr för kommunen. Motsvarande siffror för koncernen är 140,9 mnkr och 1 557,5 mnkr.

2. Måluppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning

2.1. God ekonomisk hushållning

Från och med 2006 gäller för samtliga kommuner att:

- Kommunfullmäktige ska fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- Uppföljning av dessa mål ska göras i delårsrapport och årsredovisning
- Kommunens revisorer ska granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är endast de av kommunfullmäktige fastställda målen inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport samt i årsbokslut. Från och med 2019 ska mål utvärderas även för kommunens bolag med återkoppling till fullmäktige. Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet, det vill säga kravet på balans mellan intäkter och kostnader, är centralt för god ekonomisk hushållning. Sett över en inte allt för lång tid måste kommunerna och regioner ha balans mellan intäkter och kostnader för att nå en god ekonomisk hushållning. Avstämning av balanskravet ska finnas med i delårsrapport och årsredovisning.

Målen för god ekonomisk hushållning i Härryda kommun ska *medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet*. I kommunfullmäktiges verksamhetsplan för 2019 framgår vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål som ska bidra till att god ekonomisk hushållning uppnås. Dessa mål är de två finansiella mål samt fyra verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställt. Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen en analys av kommunfullmäktiges sex mål och gör bedömningen de två finansiella målen uppnås samt att ett av verksamhetsmålen uppnås, att två mål delvis uppnås samt att ett mål inte uppnås. Kommunstyrelsen gör bedömningen att kommunen delvis uppnår en god ekonomisk hushållning.

Vi konstaterar att det i årsredovisningen saknas uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning gällande kommunens bolag.

2.2. Finansiella mål

Två finansiella mål anges i budget för 2019:

- *Soliditetsnivån ökar med en procentenhet per år*
- *Resultatet är 2,5 procent av verksamhetens nettokostnader*

Av årsredovisningen framgår att soliditetsnivån har ökat med tre procentenheter under året. Av årsredovisningen framgår att soliditeten ökat mer än budgeterat. Detta som en följd av ett starkt resultat i kombination med en lägre investeringsvolym än budgeterat.

Vidare framgår att resultatet är 5,3 procent av verksamhetens nettokostnader. I årsredovisningen framgår att måluppfyllelsen för de två målen mäts och analyseras i rullande fyraårsperioder. De två finansiella målen bedöms uppnås för såväl 2019 som för fyraårsperioden.

2.3. Verksamhetsmässiga mål

Kommunfullmäktige har antagit fyra verksamhetsmässiga mål. I årsredovisningen finns en uppföljning av samtliga dessa mål samt en bedömning av måluppfyllelsen. Bedömningen görs utifrån en tregradig skala (uppfyllt, delvis uppfyllt och ej uppfyllt).

Av årsredovisningen för 2019 framgår att nedanstående mål har uppfyllts:

- *Full behovstäckning inom förskoleverksamheten och föräldrar kan välja verksamhetsform.*

Utifrån årsredovisningen framgår att vårdnadshavare erbjuds att välja mellan förskola och familjedaghem. Därtill framgår att alla inte kan få sina förstahandsval uppfyllda men att alla barn får en plats i den kommunal del som önskas.

Av årsredovisningen för 2019 framgår att nedanstående två mål delvis uppnås:

- *Det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov.*

Enligt årsredovisningen har antalet äldre som är i behov av plats på särskilt boende under 2019 varit fler än beräknat. En konsekvens av detta har blivit att fler äldre än tidigare behövt vänta på erbjudande om lägenhet i mer än tre månader. Vidare framgår att 19 personer inte fått plats inom tre månader. Av de 19 personerna har dock 9 personer minst erhållit ett erbjudande men tackat nej. Vad gäller målgruppen för funktionsstöd framgår att det råder balans mellan behov av bostad med särskild service och de boendeanternativ som finns.

- *Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier.*

I årsredovisningen framgår att andelen elever från grundskolan som blev behöriga till gymnasiet är fortsatt stor och andelen elever som tar studentexamen inom fyra år har ökat

och är fortsatt hög i förhållande till andra kommuner. Däremot framgår att alla elever inte når gymnasieexamen.

Av årsredovisningen för 2019 framgår att nedanstående mål ej uppnås:

- *Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på lägst 1,5 procent kan mötas med bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer.*

Enligt årsredovisningen färdigställdes 103 bostäder under 2019. Drygt hälften av dessa kan härledas till arbetet med förhandsbesked för bygglov utanför detaljplan. Antalet färdigställda bostäder är lägre än vad som skulle behövas för att kunna möta en befolkningsökning på lägst 1,5 procent. Vidare framgår i årsredovisningen att det under 2019 varit låg omflyttning i det befintliga bostadsbeståndet. Detta bedöms till viss del kunna bidra till en lägre befolkningsökning.

2.4. Avstämning av balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av balanskravet får realisationsvinster inte medräknas.

Avstämning mot balanskravet:

Mnkr	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	110,7
Justering för realisationsvinster	-0,3
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	-25,0
	85,4

2.5. Bedömning av måluppfyllelsen

Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 12 kap. 2 §, granskat om resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vi kan konstatera att det finns en strukturerad uppföljning av samtliga kommunfullmäktiges sex mål i årsredovisningen. Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen en analys av dessa mål och gör bedömningen att de två finansiella målen uppnås. Bedömningen av de verksamhetsmässiga målen är att ett mål uppnås, att två delvis uppnås samt att ett mål inte uppnås. Kommunens samlade bedömning är att kommunen delvis har en god ekonomisk hushållning. Vi delar kommunstyrelsens bedömning att kommunen till viss del har en god ekonomisk hushållning.

Vår sammanfattande bedömning utifrån avrapporteringen i årsredovisningen är att resultatet delvis är förenligt med de mål som kommunfullmäktige har beslutat om. Vi bedömer att kommunen bör utveckla mål för god ekonomisk hushållning som även omfattar kommunens bolag samt följa upp dessa i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Vi kan konstatera att kommunen uppfyller balanskravet.

3. Kommentar till resultaträkningen

3.1. Analys resultaträkning

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget.

Kommunen redovisar ett resultat för 2019 om 110,7 mnr, vilket är 78,4 mnr högre än budget. Kommunen redovisar ett överskott inom finansförvaltningens centrala poster om 49,8 mnr. Av dessa utgörs 26 mnr av lägre pensionskostnader, 23 mnr av avvikelse mot kalkylerad lönerrevision och 4,8 mnr av högre skatteintäkter och utjämning. Sektor samhällsbyggnad redovisar en positiv budgetavvikelse om 46,6 mnr främst hänförligt till resultat från exploatering. Socialtjänsten avviker negativt mot budget med -15,3 mnr. Avvikelsen förklaras främst av högre kostnad för relationsvåldsärenden, placeringar av barn och unga vuxna.

Vi kan konstatera att kommunens resultat är 79,7 mnr högre än resultatet 2018 (31,0 mnr). Exkluderar vi resultatet från exploateringsverksamheten om 39,8 mnr gör kommunen för 2019 ett resultat om 70,9 mnr, vilket är 87,6 mnr högre i jämförelse med 2018 där motsvarande resultat var på -16,7 mnr.

4. Kommentarer till balansräkning

4.1. Materiella anläggningstillgångar

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR R4 ska komponentavskrivning tillämpas när olika komponenter i en anläggningstillgång har väsentligt olika nyttjandeperioder. Kommunen tillämpar från och med 2016 komponentavskrivning för fastigheter anskaffade efter 2004. Under 2018 överfördes mark och anläggningar till komponenthanteringen. Kommunen har under året även infört komponentavskrivning för gator och vägar och tillämpar nu komponentavskrivning fullt ut i enlighet med rekommendationen.

4.2. Finansiella anläggningstillgångar

Från och med 1 januari 2019 gäller en ny lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597). Den nya lagen ger tillskillnad från tidigare inte utrymme för uppskrivningen av finansiella anläggningstillgångar. Kommunen har därför fått återföra tidigare uppskrivningar av bostadsrätter om 17,8 mnkr. Återföringen har skett mot kommunens egna kapital och minskat det ingående värdet 2019-01-01 med 17,8 mnkr.

4.3. Exploateringsprojekt

Kommunens exploateringsstillgångar uppgår till 155,4 mnkr i årsbokslutet, vilket är en minskning med 6,5 mnkr mot 2018. Kommunens bedömning är att inget nedskrivningsbehov föreligger inom exploateringsstillgångarna per årsbokslutet.

Kommunen redovisar intäkter och kostnader i resultaträkningen först när ett exploateringsprojekt slutredovisas. Hanteringen avviker från RKR R2 Intäkter, RKR R4 Materiella anläggningstillgångar och Rådet för kommunal redovisnings idéskift om kommunal markexploatering. Kommunen upplyser själva om avsteget i årsredovisningen.

Totalt har tre exploateringsprojekt slutredovisats och två projekt delredovisats under året, vilket gett en nettointäkt om 39,8 mnkr i årsbokslutet.

4.4. Exploateringsbidrag

I september 2018 vann en detaljplan avseende Mölnlycke fabriker laga kraft. Utifrån ett avtal med markägaren inföll därigenom ett exploateringsbidrag till kommunen om totalt 82,3 mnkr. Kommunens årsbokslut 2018 innehöll intäkter om 30,2 mnkr kopplat till exploateringsbidraget. Beloppet motsvaras av vad kommunen har rätt att fakturera markägaren under 2018 utifrån uppfyllda villkor i exploateringsavtalet.

Av aktuellt exploateringsavtal mellan markägaren och kommunen framgår att det upprättats en formell gatukostnadsutredning för del av detaljplanen. Gatukostnaderna enligt denna

utredning uppgår till 5 mnkr. Markägaren ska enligt avtalet erlägga gatukostnad enligt den formella gatukostnadsutredningen som ett exploateringsbidrag för att täcka även generella åtgärder inom området. Kommunen menar att det därigenom inte finns några formella krav på specifika insatser för att erhålla bidraget. Därigenom saknas det enligt kommunens mening en möjlighet att matcha bidraget mot preciserade kostnader, varför ingen motsvarande skuld har bokförts.

Vi kan konstatera att kommunen tagit upp motsvarande del av exploateringsbidraget, 30,2 mnkr, som de enligt avtal har rätt att fakturera markägaren under 2018. Inga ytterligare intäkter har tagits upp i årsbokslutet 2019. Att kommunen inte tar upp resterande del av totalt bidrag om 82,3 mnkr kan accepteras med anledning av den osäkerhet som föreligger till följd av kommunens kvarstående villkor för att ytterligare bidrag ska erhållas.

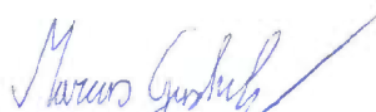
4.5. Avsättning för pensioner

Pensionsskulden ska enligt den kommunala redovisningslagen redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att endast pensioner intjänade från 1998 ska skuldföras. Tidigare intjänade pensioner ska tas upp som ansvarsförbindelse och inte skuldredovisas i balansräkningen. Från och med 2004 så redovisar kommunen hela pensionsförpliktelsen i balansräkningen. Denna hantering är därmed inte i linje med den kommunala redovisningslagen. Kommunen har i årsredovisningen på ett tydligt sätt upplyst om avsteget mot gällande lagstiftning och även lämnat upplysning om avstegets effekter på resultat- och balansräkning. Vår bedömning är att den felaktiga redovisningen är av betydande storlek och att räkenskaperna därför inte ger en rättvisande bild, i enlighet med gällande lagstiftning, om inte rättelse sker.

Göteborg den 2 mars 2020

Hans Gavin
*Auktoriserad revisor och
Certifierad kommunal revisor
Ernst & Young AB*

Marcus Gustafson
*Auktoriserad revisor och
Certifierad kommunal revisor
Ernst & Young AB*